

UZASADNIENIE

wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 marca 2019 roku

Pozwem z dnia 26 października 2018 r. (data prezentaty) powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 12 września 2018 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że na podstawie umowy cesji wierzytelności nabył od K. P. wierzytelność przysługującą mu względem pozwanego na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie EWG nr 295/91, z tytułu opóźnienia lotu z dnia 30 lipca 2018 r. z F. (Portugalia) do P. o numerze (...) realizowanego przez pozwanego przewoźnika (pozew – k. 2- 5).

W odpowiedzi na pozew (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda oraz wskazał, że przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 nie mają zastosowania dla osób podróżujących bezpłatnie, zaś powód nie wykazał faktu uiszczenia za przedmiotowy lot jakiegokolwiek zapłaty (odpowiedź na pozew - k. 22-25).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. P. miał zaplanowany na dzień 20 lipca 2018 r. lot nr (...) na trasie z portu lotniczego w F. do portu lotniczego w P., realizowany przez pozwanego przewoźnika (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Lot ten uległ opóźnieniu wynoszącemu ponad trzy godziny (okoliczności niekwestionowane przez strony, dowody: karta pokładowa, k. 11, umowa, k. 12-12v).

W dniu 16 sierpnia 2018 r. podpis pod treścią umowy cesji wierzytelności numer (...) złożył M. M. – prezes zarządu (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.. Z treści tego dokumentu wynika, że K. P., oświadczył, że w stosunku do linii lotniczej oznaczonej na bilecie stanowiącym załącznik do umowy, zwanej dalej „Dłużnikiem”, przysługuje mu wolna od praw osób trzecich i wad prawnych, mogąca być przedmiotem cesji, wierzytelność o zapłatę odszkodowania, że może przenieść tę wierzytelność na Cesjonariusza bez zgody Dłużnika oraz że posiadała potwierdzoną rezerwację na lot (...) oraz stawiał się na odprawę pasażerów we wcześniej uzgodnionym czasie. Zgodnie z § 2 K. P. przelał na (...) spółkę akcyjną wierzytelność z tytułu roszczenia o odszkodowanie z tytułu opóźnienia /odwołania lotu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr (WE) 261/2004. Za zbytą wierzytelność K. P. miał otrzymać tytułem ceny nabycia kwotę zgodną z cennikiem, stanowiącym integralną część warunków umowy korzystania z serwisu delayfix.com, prowadzonego przez (...) spółką akcyjną z siedzibą w W.. Zapłata ceny miała nastąpić nie później niż w terminie 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy. Umowa cesji została podpisana przez D. P. – ojca K. P. (dowody: dokument umowy cesji, k. 8-9, skrócony odpis aktu urodzenia K. P., k. 10).

Pismami z dnia 29 sierpnia 2018 r. (wysłanymi w dniu 4 września 2018 r.) powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. zawiadomił (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zawarciu z K. P. umowy przelewu wierzytelności nr (...) z tytułu roszczenia o odszkodowanie za opóźnienie lotu nr (...) z dnia 30 lipca 2018 r. oraz wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 400 euro, w terminie 7 dni, na wskazany numer rachunku bankowego, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (dowody: przedsądowe wezwanie do zapłaty - k. 6-6v, zawiadomienie o zawarciu umowy cesji wierzytelności - k. 7, potwierdzenie nadania – k. 13).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów oraz ich kserokopii złożonych do akt sprawy. Okoliczności stanu faktycznego jako przyznane przez stronę przeciwną, Sąd na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, ponadto znajdują one potwierdzenie w złożonych do akt dokumentach, co do wiarygodności których Sąd nie miał wątpliwości, ponieważ składają się na spójny, logiczny, korelujący ze sobą obraz stanu faktycznego poddany ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o zobowiązanie powoda do przedstawienia dokumentu w postaci potwierdzenia uiszczenia opłaty za lot na okoliczność wskazaną w odpowiedzi na pozew z dnia 26 lutego 2019 r. ze względu na to, że nie miał on istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy z uwagi na brak legitymacji czynnej, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań należy zaznaczyć, że Sąd rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 1481 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Z uwagi na zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, który w ocenie Sądu należy uznać za wystarczający, oraz okoliczność, że żadna ze stron nie złożyła w pierwszym piśmie procesowym wniosku o przeprowadzenie rozprawy Sąd, mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych, uznał, że przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie jest konieczne.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie jednak z innych powodów, niż wskazane przez pozwanego w odpowiedzi na pozew. Umowa cesji, z której powód wywodził swoją legitymację, jest bezwzględnie nieważna. Należy podkreślić, że cedent K. P. w dacie sporządzenia umowy cesji, tj. w dniu 26 sierpnia 2018 r., nie był pełnoletni i w związku tym miał jedynie ograniczoną zdolność do czynności prawnych (art. 12 k.c. oraz art. 15 k.c.). W myśl przepisu art. 17 k.c. zasadą jest, że do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Na gruncie przedmiotowego postępowania zgodę na zawarcie umowy cesji wyraził D. P. – ojciec K. P.. Należy jednak wskazać na dyspozycję art. 101 § 3 k.r.o. który określa, że rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Co istotne, czynność materialnoprawna dokonana bez zgody, o której mowa w art. 101 § 3 k.r.o., jest czynnością bezwzględnie nieważną jako czynność sprzeczna z prawem (art. 58 § 1 k.c.). Zezwolenie nie może być udzielone ex post, a sama czynność nie może być konwalidowana (por. uchwała całej Izby Cywilnej SN z 24.06.1961 r., I CO 16/61, OSNCP 1963/9, poz. 187; postanowienie SN z 12.12.1997 r., III CKU 92/97, za: J. Gudowski, Kodeks rodzinny..., s. 368).

Przez czynności zwykłego zarządu należy rozumieć załatwianie przez rodziców bieżących spraw związanych ze zwykłym korzystaniem z przedmiotów wchodzących w skład majątku małoletniego, utrzymywanie ich w stanie niepogorszonym. Wszystko, co nie mieści się w tych granicach, należy do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu. Przy ocenie in concreto danej czynności prawnej i odpowiednim jej zakwalifikowaniu należy brać pod uwagę ekonomiczną wartość przysługującej z danego stosunku prawnego wierzytelności w kontekście wielkości majątku małoletniego oraz oceny wartości wierzytelności w odniesieniu do ogólnie występujących w danym społeczeństwie stosunków majątkowych. W tym kontekście, w ocenie Sądu, zbycie prawa do dochodzenia odszkodowania w wysokości 400 euro należy uznać za czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu i wymagającą zezwolenia sądu opiekuńczego na jej dokonanie. W tym zakresie uwypuklić trzeba, że wierzytelność odszkodowawcza w wysokości 400 euro stanowi składnik majątku o znacznej wartości w stosunku do przeciętnego majątku dziecka w tym wieku co małoletni poprzednik prawny powoda. Podkreślić należy, że w myśl Regulaminu „Warunki Umowy i korzystania z Serwisu delay.fix.com” pasażer opóźnionego lotu w przypadku uruchomienia drogi sądowej i późniejszym zasądzeniu

odszkodowania na rzecz powoda, otrzyma kwotę 1 000 zł, stanowiącą jedynie około 60 % kwoty, którą mógłby uzyskać działając we własnym imieniu. W tym kontekście dokonanie czynności rozporządzającej w postaci zawarcia umowy cesji wiąże się z potencjalną utratą istotnej części omawianej wierzytelności na niekorzyść małoletniego i w związku z tym czynność prawna przedstawiciela ustawowego małoletniego w postaci zatwierdzenia czynności rozporządzającej dokonanej przez małoletniego, winno być poddane ocenie sądu opiekuńczego.

W świetle powyższego należało rozpatrzyć możliwość dochodzenia przez cesjonariusza przedmiotowego roszczenia, czyli posiadanie przez niego legitymacji czynnej. Zważyć należy, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespalają się, oddalenie powództwa następuje w istocie z braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. W odróżnieniu od zdolności sądowej i zdolności procesowej Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera definicji legalnej legitymacji procesowej. W nauce prawa postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się jednak na ogół, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku do którego sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualnie - konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Podmiotami posiadającymi legitymację procesową są np. podmioty posiadające interes prawny w ustaleniu istnienia albo nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, którego nie są podmiotem. Legitymacja procesowa jest więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego. Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy. Przy tym w każdym postępowaniu sądowym rolą strony powodowej jest wykazanie uprawnienia do dochodzenia roszczenia, czemu powód w niniejszej sprawie nie sprostał (zob. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny, z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa 253/15).

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.

Z. ądzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi powoda.